

DEN NORSKE KIRKE

Færder kirkelige fellesråd

Dato:	16.04.2019
Arkivsak	19/00028
Dokumentnummer:	19/00028-001
Arkivkode:	411.4
Saksbehandler:	Brooke Bakken

Saksnr	Sak	Møtedato
013/19	Tjøme kirke - Murfasade - Orientering	30.04.2019

Saksvedlegg

Saksfremstilling

Tjøme kirke er en langkirke i nygotisk stil reist i 1866. Konstruksjonen består av larvikitt kvadere og gjenbrukt stein fra den tidligere kirken på stedet og detaljeringer som vindusomfatninger, dørportaler og pilastre i tegl. Teglsteinene har blitt reparert og restaurert tidligere, seinest i 2004/5, men det er igjen tegn til vesentlig saltutslag, frostoppsprekking, og avskalling.

Bakgrunn

Tjøme kirke er omfattende restaurert i perioden 2004-2006. Behov for restaurasjon ble prekært når teglstein sprakk opp og falt fra murfasaden ved inngangsparti, og inngangen til kirken ble sperret av og stengt. Det finnes 16 pilastre ved Tjøme kirke.

De aller fleste pilastrene på sør og vestsiden ble reparert i 2004/2005. Den gamle originale teglsteinen ble tatt vare på, rensert og murt opp igjen så langt den rakk. I tillegg er det supplert med nye tilsvarende teglstein på hele eller deler av pilastrene.

Fasaden mot nord og øst er mindre eksponert for slagregn, og pilastrene her har kun mindre reparasjoner.

I 2015 ble det igjen merkbart at teglsteinene avskallet og sprakk opp ved inngangsparti, særlig på eldre teglstein områder ved inngangsparti. Hilde Viker Berntsen (konservator NKF-N) ved Mur og Mer ble engasjert for å lage en tilstandsvurdering av fasaden med anbefaling av tiltak. Rapporten peker på at årsakene til at det er særlig skader i et avgrenset område er sammensatt. Bl.a. skyldes skadene at sydvestre hjørne av et tårn vil alltid mest værutsatt, og også at fugemasse som er stedvis brukt til reparasjoner ikke har vært porøse nok. Herunder at enkelte fuger inkluderer en sementholdig mørtel som er mer diffusjonstett enn nærliggende teglstein. Konsekvensen av dette er at vannet i veggen finner veien ut gjennom teglstein og ikke gjennom fugene. Når dette skjer fryser vannet på vei ut, teglstein skades og sprekkes opp. Det er viktig at vannet finner veien ut gjennom fugene og ikke teglsteinen og det er viktig å minimere vannet som trenger seg inn i veggen i første omgang.

Flere tiltak ble gjort og vurdert. Vanninntrenging var undersøkt. Tårnet ble inspisert av Langved Blikkenslager og det var ikke funnet behov for reparasjoner. Klokketårnets lukker ble omprogrammert slik at de åpnet for å ringe og lukket igjen umiddelbart etterpå (istedenfor å holde seg åpne i den tiden kirkelig handlingen foregikk). Det ble installert en oppsamlingskar for vann som kom inn på søndre tårnlukke for å hindre at vann kom inn her og gikk videre inn i veggen. I tiden deretter forventet det derfor at det ville bli mindre skader på søndre side av tårnet.

Status nå.

Det er tydelig saltutslag enkelte steder som tyder på at det er mye vann i omløp (både på nytt og gammelt

DEN NORSKE KIRKE

Færder kirkelige fellesråd

teglstein). Eldre teglstein igjen avskaller og faller av. Det er behov for reparasjon av teglstein, men viktigere er å gjøre noe med underliggende årsak til problemet først.

En ny rapport er innhentet i 2019 med fokus på å reparere skadene. Her er det overslag over reparasjonskostnader og hva reparasjon innebærer.

Likevel bør en grundig årsaksanalyse i forhold til vanninntrenging være gjort før reparasjon igangsettes.

I møte blir det orientering og presentasjon med bilder.

Juni KF møte holdes i Tjøme kirkestue og det blir befaring av blant annet Tjøme kirke utvendig.

Forslag til vedtak

KF tar informasjon om murfasade Tjøme kirke til orientering.

Møtebehandling

Vedtak